

21. Klassekammeraternes reaktion på Churchill-Klubbens arrestation.

Skrevet af Knud Aage Frøbert til rektor Galster i forbindelse med udarbejdelsen af en bog om Aalborg Katedralskole under besættelsen.

Delvist upubliceret brev. Originalen findes på Aalborg Katedralskole.

(...)

En dag i maj 1942 blev Aalborg Katedralskoles elever kaldt sammen i skolens festsal. Rektor Galster besteg talerstolen – der var altsaa en meddelelse til os. Med alvorlig stemme fortalte Rektor os om det danske kriminalpolitis arrestation af syv af vore kammerater, der var blevet afsløret som sabotører. Paa os 4. mellemskoledrenge, der havde gaaet i klasse med disse syv, virkede denne Meddelelse fuldkommen chokerende. Disse seks fyre, der saa sent som i forgaars havde gaaet blandt os i skolen, lært deres lektier som vi, leget med os i skolegaarden, de havde altsaa i deres fritid lavet sabotage mod tyskerne, stjaalet deres vaaben, stukket ild paa deres jernbanevogne, sprængt deres ammunitionsdepoter, og nu sad de bag laas og slaa, i en lille celle paa en træbriks. Og al den fjorten-aariges livlige fantasi udviklede i hast et grusomt billede af, hvilken skæbne der skulde blive vore syv kammerater til del.

Rektor opfordrede os til at gaa til vore klasser og genoptage vort arbejde. Men det kneb for os at samle tanker om skolearbejdet. Vi sad og saa over paa de tomme bænke, hvor vore arresterede kammerater plejede at sidde. Ogsaa paa de fleste af lærerne havde afsløringen virket chokerende. En af dem, der senere blev meget aktiv i Frihedskampen, sad en hel time med hovedet begravet i hænderne og sagde ikke et ord til os.

En lærerinde tvang os til at følge med i lektiebøgerne i stedet for at tænke paa vore kammerater, som hun kaldte ”dumme knægte”. Hun blev senere forlovet med en tysker. – Samme dags aften hørte vi i radioen om afsløringen af en stor sabotagegruppe i Aalborg. Navnene paa alle medlemmerne blev læst op, og det viste sig, at der var flere end blot vore skolekammerater. Den senere saa berømte Churchillgruppe var blevet afsløret.

Og hvordan stillede sig nu dengang til den sag: drenge der lavede sabotage mod tyskerne? Det var som sagt i foraaet 1942, hvor tyskerne endnu stod paa deres magts tinde, og hvor vi endnu ikke kendte noget til deres Gestapo-uhyrigheder. Der var sorg og sympati for drengene, hvis skæbne endnu var ukendt, men alligevel hørte man adskillige steder i og uden for skolen deres gerninger omtalt som ungdommelige streger, som burde fordømmes, og ofte hørte man ogsaa tale om ”ansvarsløse forældre, der ikke vidste, hvad deres sønner foretog sig om aftenen.”

Med en følelse af lettelse erfarede man, at deres sag kom for en dansk domstol, og at dommene blev frihedsberøvelse fra 1 ½ til 2 ½ aar at afsone i ungdomsafdelingen ved Nyborg statsfængsel. –

Længe inden de havde afsonet deres straf, herskede der paa skolen blandt kammerater og lærere kun én følelse for dem: beundring. Efterhaanden som de kom tilbage fra fængselet, genoptog de deres skolearbejde, som de havde kunnet fortsætte lidt interimistisk dernede, men skønt deres undervisning havde været meget mangelfuld, klarede de sig alligevel brillant blandt de kammerater, der havde kunnet fortsætte skolegangen normalt. Indespærringen havde virket udviklende og modnende paa dem. De var blevet mandfolk tidligere end deres jævnaldrende. I en alder af 17-18 aar var de blevet voksne, fuldt udviklede personligheder. De havde et skarpt blik for nazismens bundfordærlige program og saa maaske klarere end nogen anden, hvilke grusomheder det vilde

føre til, naar det begyndte at gaa tilbage for det tyske tyrannivælde. Men midt i denne kampens tid havde de ogsaa øjnene aabne for andet i tilværelsen end had og fordømmelse. Deres arbejde i skolen satte de højere end før, de havde sat sig bestemte maal, som de vilde naa. Deres interesse for litteratur og anden kunst var vokset. (....)